

สรุปข้อมูลกฎหมายของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
ร่างกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ จำนวน ๔ ฉบับ

๑. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขทั้งฉบับ)

สาระสำคัญ

๑. เพิ่มเติมนิยามคำว่า “ค่าตอบแทน” ในมาตรา ๕ หมายถึงเงินที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเป็นค่าตอบแทนการทำงาน นอกจากค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุด (ร่างฯ มาตรา ๓)
๒. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง กำหนดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๑๕ ของค่าจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า ค่าตอบแทน และเงินกรณีนายจ้างหยุดกิจการ (ร่างฯ มาตรา ๔)
๓. แก้ไขมาตรา ๑๓ การเปลี่ยนตัวนายจ้างต้องได้รับความยินยอมจากลูกจ้างและให้นายจ้างใหม่รับไปทั้งสิทธิหน้าที่เดิม (ร่างฯ มาตรา ๕)
๔. เพิ่มมาตรา ๑๗ วรรคสี่ กำหนดเวลาให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าให้ลูกจ้างเมื่อเลิกจ้าง (ร่างฯ มาตรา ๖)
๕. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔ ให้ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อกิจธุระอันจำเป็นปีหนึ่งไม่น้อยกว่า ๓ วัน (ร่างฯ มาตรา ๗)
๖. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๑ ให้ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์มีสิทธิลาเพื่อตรวจครรภ์ในระหว่างตั้งครรภ์ (ร่างฯ มาตรา ๘)
๗. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๓ เพิ่มเติมให้นายจ้างกำหนดค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด ค่าล่วงเวลาในวันหยุด และค่าตอบแทนให้เท่าเทียมกันทั้งลูกจ้างชายและหญิง ในงานที่มีลักษณะ คุณค่าอย่างเดียวกัน (ร่างฯ มาตรา ๙)
๘. เพิ่มมาตรา ๕๕/๑ กำหนดให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างในวันลาเพื่อกิจธุระอันจำเป็นปีหนึ่งไม่น้อยกว่าสามวันทำงาน (ร่างฯ มาตรา ๑๐)
๙. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๙ กำหนดให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงในวันลาเพื่อตรวจครรภ์ (ร่างฯ มาตรา ๑๑)
๑๐. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๐ กำหนดเวลาจ่ายค่าตอบแทนอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง (ร่างฯ มาตรา ๑๒)
๑๑. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง กำหนดเวลาการจ่ายเงินและสถานที่จ่ายเงิน กรณีหยุดกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว (ร่างฯ มาตรา ๑๓)
๑๒. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๘ เพิ่มเติมอัตราค่าชดเชยกรณีนายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบ ๒๐ ปีขึ้นไปโดยให้มีสิทธิได้รับค่าชดเชย ๔๐๐ วัน (ร่างฯ มาตรา ๑๔)
๑๓. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๐ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมให้การย้ายสถานประกอบกิจการรวมถึงการย้ายไปที่ซึ่งนายจ้างมีสถานประกอบกิจการอยู่แล้วด้วย และให้นายจ้างแจ้งกำหนดการย้ายสถานประกอบกิจการให้ลูกจ้างทราบตามแบบที่อธิบดีกำหนด (ร่างฯ มาตรา ๑๕)
๑๔. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๐ วรรคสาม กำหนดเวลาการจ่ายค่าชดเชยพิเศษหรือค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าให้แก่ลูกจ้างโดยเริ่มนับตั้งแต่วันที่สัญญาจ้างสิ้นสุด (ร่างฯ มาตรา ๑๖)
๑๕. เพิ่มมาตรา ๑๒๐/๑ โดยกำหนดให้การดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างเป็นอันระงับไปหากนายจ้างปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการสวัสดิการแรงงาน หรือกรณีนายจ้างนำคดีไปสู่ศาลและได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแล้ว (ร่างฯ มาตรา ๑๗)
๑๖. แก้ไขมาตรา ๑๒๔/๑ ให้การดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างเป็นอันระงับไปกรณีที่นายจ้างปฏิบัติตามคำสั่งพนักงานตรวจแรงงานภายในระยะเวลาที่กำหนด (ร่างฯ มาตรา ๑๘)
๑๗. เพิ่มมาตรา ๑๒๕/๑ ให้การดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างเป็นอันระงับไปกรณีที่นายจ้างนำคดีไปสู่ศาลและได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแล้ว (ร่างฯ มาตรา ๑๙)

๑๘. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษมาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง (๑) ให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๗ วรรคสี่ มาตรา ๒๓ วรรคสอง มาตรา ๕๕/๑ (ร่างฯ มาตรา ๒๐)

๑๙. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษมาตรา ๑๔๕ ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติตามกรณีมาตรา ๒๓ วรรค หนึ่งหรือวรรคสาม (ร่างฯ มาตรา ๒๑)

๒๐. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕๕/๑ ให้พนักงานตรวจแรงงานไม่ต้องมีหนังสือแจ้งเตือนนายจ้าง กรณีไม่ยื่นหรือไม่แจ้งแบบแสดงสภาพการจ้างและการทำงาน ก็สามารถดำเนินการดำเนินคดีได้ (ร่างฯ มาตรา ๒๒)

สถานะปัจจุบัน (พฤษภาคม ๒๕๖๐)

- อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงแรงงาน

๒. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (doing business)

สาระสำคัญ

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๗ ให้คณะกรรมการค่าจ้างอาจพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้าง ขั้นต่ำที่แตกต่างจากที่พิจารณากำหนดในวรรคสอง เพื่อใช้สำหรับลูกจ้างกลุ่มนั้นหรือประเภทนั้นในกิจการ งานหรือสาขาอาชีพประเภทใด เพียงใด ในท้องถิ่นใดก็ได้

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๘ โดยตัดกรณีให้นายจ้างส่งสำเนาข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานให้แก่ อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ออก และตัดมาตรา ๑๐๘ วรรคสาม ออก เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขมาตรา ๑๐๘ วรรคสอง (ร่างมาตรา ๔)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๐ โดยตัดระยะเวลาให้นายจ้างประกาศข้อบังคับภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ ประกาศใช้ข้อบังคับที่แก้ไขเพิ่มเติม ออก และแก้ไขให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๘ (ร่างมาตรา ๕)

(๔) เพิ่มเติมมาตรา ๑๑๘/๑ โดยเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการเกษียณอายุและการจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้าง กรณีเกษียณอายุ และในกรณีที่ไม่มีการตกลงกัน หรือมีการตกลงหรือกำหนดการเกษียณอายุไว้เกินกว่าหกสิบปี ให้ ลูกจ้างที่มีอายุครบหกสิบปีขึ้นไปมีสิทธิแสดงเจตนาเกษียณอายุได้โดยให้แสดงเจตนาต่อนายจ้างและให้มีผลเมื่อครบ สามสิบวันนับแต่วันแสดงเจตนา (ร่างมาตรา ๖)

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔๔ (๑) โดยเพิ่มบทกำหนดโทษกรณีนายจ้างไม่จ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้าง ซึ่งเลิกจ้างเพราะเหตุเกษียณอายุตามมาตรา ๑๑๘/๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๗)

สถานะปัจจุบัน (พฤษภาคม ๒๕๖๐)

- สนช. รับหลักการ เมื่อ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของ กมธ.

๓. ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. (แก้ไขทั้งฉบับ)

สาระสำคัญ

๑. เปลี่ยนแปลงหลักการการจดทะเบียนกับนายทะเบียนเป็นการขอรับรองการจัดตั้งกับอธิบดี

๒. เพิ่มระยะเวลาในการเจรจาของฝ่ายรับข้อเรียกร้องฝ่ายแจ้งข้อเรียกร้องมากขึ้นกว่าเดิมภายใน ๓ วัน เป็นภายใน ๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับข้อเรียกร้อง

๓. เพิ่มระยะเวลาในการเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแรงงาน โดยให้แจ้งพนักงานประนอมฯ ใน ๔๘ ชั่วโมง และพนักงานประนอมฯ ต้องไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแรงงาน ภายใน ๑๕ วัน จากเดิมต้องแจ้งพนักงานประนอมฯ ภายใน ๒๔ ชั่วโมง และพนักงานประนอมฯ ต้องไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแรงงานภายใน ๕ วัน

๔. แก้ไขเพิ่มเติมให้ข้อเรียกร้องมีรายชื่อลูกจ้างลดลงเหลือไม่ถึงร้อยละ ๑๕ ของลูกจ้างทั้งหมด ข้อเรียกร้องยังคงอยู่ และไม่ทำให้ข้อเรียกร้องตกไป

๕. กำหนดเพิ่มระยะเวลาการยื่นข้อเรียกร้องให้ยื่นภายใน ๖๐ วัน ก่อนวันที่ข้อตกลงเดิมจะสิ้นสุด
๖. เปลี่ยนแปลงหลักการห้ามปิดงาน/นัดหยุดงาน เป็นการเพิ่มสิทธิให้นายจ้างอาจปิดงานหรือลูกจ้างอาจนัดหยุดงานก็ได้ เพื่อเป็นการผ่อนคลายนความเคร่งครัดของกฎหมายและส่งเสริมระบบแรงงานสัมพันธ์ที่ดี
๗. แก้ไขเพิ่มสิทธิในกรณีข้อพิพาทแรงงานที่ตกลงกันไม่ได้ซึ่งมีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนซึ่งรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ชี้ขาด ให้สามารถฟ้องเพิกถอนคำสั่งคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ต่อศาลแรงงานได้
๘. แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการเลิกจ้าง ลดค่าจ้าง ลงโทษ ฯลฯ ต่อกรรมการลูกจ้าง ให้การเกษียณอายุหรือครบสัญญาจ้าง เป็นข้อยกเว้นที่นายจ้างสามารถกระทำได้
๙. แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของอธิบดีเกี่ยวกับคำขอจัดตั้งสมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงานให้มีการนำคดีไปสู่ศาลแรงงานโดยตรง โดยไม่ต้องผ่านการวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน เป็นการลดขั้นตอนทางฝ่ายบริหารให้ผู้กระทบสิทธิได้รับการบริการที่รวดเร็วขึ้น
๑๐. ยกเลิกคุณสมบัติของผู้เริ่มก่อการและกรรมการสหภาพแรงงานหรือสมาคมนายจ้างที่ต้องมีสัญชาติไทยโดยการเกิด โดยเปิดโอกาสให้ลูกจ้างต่างดาวหรือนายจ้างต่างชาตมีสิทธิเป็นกรรมการได้ โดยมีเงื่อนไขที่ต้องเข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมาย สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ มีถิ่นพำนักตามกฎหมายคนเข้าเมืองของประเทศไทย และต้องทำงานในประเทศไทยติดต่อกันอย่างน้อย ๓ ปี เนื่องจากการจำกัดสัญชาติเป็นการขัดอนุสัญญาฯ
๑๑. แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการยกเลิกสมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงานโดยให้อธิบดีมีอำนาจเพียงร้องขอต่อศาลแรงงานเท่านั้น ไม่มีอำนาจสั่งเลิกจ้างเอง เป็นไปตามอนุสัญญาฯ ที่ไม่ต้องการให้เกิดการแทรกแซงจากรัฐ
๑๒. แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรม โดยคุ้มครองลูกจ้างจากการกระทำอันไม่เป็นธรรมมากยิ่งขึ้นโดยเริ่มการคุ้มครองตั้งแต่กำลังจะจัดตั้งสหภาพแรงงาน กำลังจะเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน ตลอดจนเพิ่มการคุ้มครองลูกจ้างมิให้นายจ้างปิดงานลูกจ้างบางส่วนหรือบางคนอันเป็นการเลือกปฏิบัติ
๑๓. ขยายระยะเวลาให้ลูกจ้างยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการฯ ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่มีการฝ่าฝืน
๑๔. แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาโดยกำหนดให้ลูกจ้างหรือนายจ้างที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของคณะกรรมการฯ มีสิทธินำคดีไปสู่ศาลภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบคำสั่งและให้ผู้มีหน้าที่จ่ายเงินคำสั่งฯ ให้ครบถ้วนก่อนการฟ้องคดี

สถานะปัจจุบัน (พฤษภาคม ๒๕๖๐)

- อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงแรงงาน

๔. ร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. (แก้ไขทั้งฉบับ)

สาระสำคัญ

๑. กำหนดระยะเวลาการยื่นข้อเรียกร้อง/แก้ไขเพิ่มเติมข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง โดยยื่นข้อเรียกร้องเป็นหนังสือให้อีกฝ่ายหนึ่งภายใน ๖๐ วัน จากเดิมไม่ได้กำหนดระยะเวลาไว้ (ร่างฯ มาตรา ๘)
๒. ข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างที่กระทำโดยนายจ้างกับสมาชิกสหภาพแรงงานซึ่งมีลูกจ้างเป็นสมาชิกเกินกว่า ๒ ใน ๓ ของลูกจ้างทั้งหมดมีผลผูกพันนายจ้างและลูกจ้างทุกคน จากเดิมมีผลผูกพันเฉพาะนายจ้างและลูกจ้างซึ่งเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานเท่านั้น (ร่างฯ มาตรา ๑๓)
๓. เพิ่มทางเลือกในกรณีข้อพิพาทแรงงานที่ตกลงกันไม่ได้ ให้ฝ่ายยื่นข้อเรียกร้องและฝ่ายรับข้อเรียกร้องอาจตกลงกัน โดย ๑. ให้พนักงานประนอมฯ ดำเนินการประนอมต่อไป ๒. นำข้อพิพาทไปตกลงกันเอง ๓. ให้ฝ่ายที่แจ้งข้อเรียกร้องสั่งให้คณะกรรมการพิจารณาสภาพการจ้างฯ ชี้ขาดภายใน ๙๐ วัน หรือ ๔. ปิดงาน/นัดหยุดงาน โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย (ร่างฯ มาตรา ๑๕)

๔. กำหนดหลักการใหม่ให้ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ มีสิทธินำคดีไปสู่ศาลแรงงาน ภายใน ๓๐ วัน และการนำคดีไปสู่ศาลไม่เป็นการทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ (ร่างฯ มาตรา ๑๖)

๕. ให้นายจ้างอาจปิดงาน/ลูกจ้างอาจนัดหยุดงานได้ โดยกำหนดลักษณะงานประเภทต่างๆ ไว้ เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ โดยการนัดหยุดงานในงานที่เป็นบริการสาธารณะต้องจัดให้มีบริการขั้นต่ำเท่าที่จำเป็นเพื่อบรรเทาความเสียหาย/ลดผลกระทบ

๖. เปลี่ยนหลักการการรวมตัวจัดตั้งสหพันธ์แรงงานจากเดิมจะต้องมีสหภาพแรงงาน ๑๐ สหภาพขึ้นไป จึงจะจัดตั้งได้ เปลี่ยนเป็น ๒ สหภาพแรงงานสามารถจัดตั้งสหพันธ์แรงงานได้ (ร่างฯ มาตรา ๘๑)

๗. กำหนดให้สามารถมีการจัดตั้งสภาองค์การลูกจ้างต้องมีสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์แรงงานไม่น้อยกว่า ๑๐ แห่ง ซึ่งเป็นหลักการใหม่แตกต่างจากเดิม โดยยื่นคำขอต่ออธิบดี ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการรวมตัวซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ร่างฯ มาตรา ๘๓)

สถานะปัจจุบัน (พฤษภาคม ๒๕๖๐)

- อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงแรงงาน
